Lekcja 70. Boli mnie… (ciało i urazy) 🩹

W której nauczysz się mówić, co cię boli i co sobie zrobiłeś – po upadku, na plaży i u lekarza. Poznasz też nazwy części ciała.

UPADEK 🤕

Dwie czynności połączymy słówkiem **and** – i:

I slipped and I fell. – Poślizgnąłem się i upadłem. /aɪ slɪpt ənd aɪ fel/

Gdy ta sama osoba robi dwie rzeczy po kolei, za drugim razem nie musimy jej powtarzać. Dlatego zamiast **I slipped and I fell** powiemy najczęściej:

I slipped and fell. – Poślizgnąłem się i upadłem. /aɪ slɪpt ənd fel/

Kiedy ktoś się przewróci, zapytamy go dosłownie: czy jesteś ranny?

Are you hurt? – Nic ci się nie stało? /ɑː juː hɜːt/

dosł. Czy jesteś ranny?

to hurt – boleć /tə hɜːt/

Hurt to jedno słowo, które pełni dwie role. W pytaniu **Are you hurt?** jest przymiotnikiem i znaczy ranny. Może też być czasownikiem **to hurt** – w czasie teraźniejszym znaczy wtedy boleć. Lekarz albo ratownik zapyta więc dosłownie: gdzie (to) boli?

Where does it hurt? – Gdzie boli? /weə dʌz ɪt hɜːt/

It hurts when I walk. – Boli, kiedy chodzę. /ɪt hɜːts wen aɪ wɔːk/

Zamiast **it** w **it hurts** możemy postawić część ciała, która nas boli:

My head hurts. – Boli mnie głowa.

My leg hurts. – Boli mnie noga.

My back hurts. – Bolą mnie plecy. /maɪ bæk hɜːts/

dosł. Moje plecy bolą.

W czasie przeszłym, gdy mówimy, co sobie zrobiliśmy, **hurt** znaczy zranić, zrobić sobie krzywdę. To czasownik nieregularny, ale jego forma przeszła wygląda tak samo jak podstawowa:

He hurt his hand. – Zrobił sobie coś w dłoń.

She hurt her leg. – Zrobiła sobie coś w nogę.

I hurt my knee. – Zrobiłem sobie coś w kolano. /aɪ hɜːt maɪ niː/

dosł. Zraniłem moje kolano.

⚠️ **UWAGA:** gdy słowo zaczyna się od **kn**, nie czytamy **k**:

knee – kolano /niː/

knife – nóż /naɪf/

knight – rycerz /naɪt/

know – wiedzieć /nəʊ/

knock – pukać /nɒk/

Can you help me get up? – Czy możesz pomóc mi wstać? /kən juː help miː get ʌp/

Czasowniki z tej części:

to slip – poślizgnąć się → **slipped** /slɪpt/

to fall – upaść → **fell** /fel/

to hurt – boleć, zranić → **hurt** /hɜːt/

CO SOBIE ZROBIŁEŚ? 🩼

Po angielsku nie mówimy „uderzyłem się w głowę”, tylko dosłownie „uderzyłem moją głowę” albo „uderzyłem moją rękę”. Uderzyć to po angielsku **to hit**. To czasownik nieregularny, a jego forma przeszła wygląda tak samo jak podstawowa – uderzyłem to **I hit**:

to hit – uderzyć → **hit** /hɪt/

I hit my head. – Uderzyłem się w głowę. /aɪ hɪt maɪ hed/

dosł. Uderzyłem moją głowę.

To hit znaczy nie tylko uderzyć się, ale też uderzyć coś albo kogoś:

He hits the ball very hard. – Bardzo mocno uderza piłkę.

The car hit a tree. – Samochód uderzył w drzewo.

I sprained my ankle. – Skręciłem kostkę. /aɪ spreɪnd maɪ ˈæŋkl/

Złamać to po angielsku **to break**. To czasownik nieregularny – w czasie przeszłym ma formę **broke**:

Skiers often break a leg. – Narciarze często łamią nogi.

He broke his finger. – Złamał palec.

I broke my arm. – Złamałem rękę. /aɪ brəʊk maɪ ɑːm/

⚠️ **UWAGA:** po polsku ręka to cała kończyna – od barku aż po palce. Po angielsku **arm** to ręka od barku do nadgarstka, a **hand** – dłoń: **My hands are cold.** – Mam zimne dłonie.

Kroić, ciąć, rozciąć to po angielsku **to cut**. To czasownik nieregularny – w czasie przeszłym brzmi tak samo – **cut**:

I cut the bread every morning. – Kroję chleb każdego ranka.

I cut the bread yesterday. – Wczoraj pokroiłem chleb.

I cut my foot on a rock. – Rozciąłem sobie stopę o kamień. /aɪ kʌt maɪ fʊt ɒn ə rɒk/

⚠️ **UWAGA:** noga to **leg**, a stopa – **foot**. W liczbie mnogiej **foot** zmienia się w **feet** – stopy: **My feet hurt.** – Bolą mnie stopy.

Get sunburnt to gotowe wyrażenie, w którym **get** znaczy stać się. **Sunburnt** to spalony słońcem – **sun** to słońce, a **burnt** – spalony. W czasie przeszłym zmienia się tylko **get** na **got**:

I got sunburnt. – Spaliłem się na słońcu. /aɪ gɒt ˈsʌnbɜːnt/

I burnt my tongue. – Oparzyłem sobie język. /aɪ bɜːnt maɪ tʌŋ/

⚠️ **UWAGA:** w słowie **tongue** końcowego **ue** nie czytamy: /tʌŋ/.

Brytyjczycy często odmieniają **burn** jak czasownik nieregularny – z końcówką **-t**. Amerykanie zwykle odmieniają go regularnie – z końcówką **-ed**:

🇬🇧 **I burnt my tongue.** – Oparzyłem sobie język.

🇺🇸 **I burned my tongue.** – Oparzyłem sobie język.

🇬🇧 **I burnt my hand.** – Oparzyłem sobie dłoń.

🇺🇸 **I burned my hand.** – Oparzyłem sobie dłoń.

I woke up with a stiff neck. – Obudziłem się z zesztywniałym karkiem. /aɪ wəʊk ʌp wɪð ə stɪf nek/

Czasowniki z tej części:

to hit – uderzyć → **hit** /hɪt/

to sprain – skręcić → **sprained** /spreɪnd/

to break – złamać → **broke** /brəʊk/

to cut – rozciąć → **cut** /kʌt/

to burn – oparzyć → **burnt** albo **burned** (w USA zwykle **burned**) /bɜːnt, bɜːnd/

to wake up – obudzić się → **woke up** /wəʊk ʌp/

JAK SIĘ CZUJESZ? 😉

I'm bleeding. – Krwawię. /aɪm ˈbliːdɪŋ/

I feel dizzy. – Kręci mi się w głowie. /aɪ fiːl ˈdɪzi/

dosł. Czuję się oszołomiony.

⚠️ **UWAGA:** choć kręci nam się w głowie właśnie teraz, zwykle mówimy **I feel dizzy**, a nie **I'm feeling dizzy**. Czasownika **feel** najczęściej używamy w czasie teraźniejszym prostym, ale **I'm feeling dizzy** też nie jest błędem.

Gdy kręci nam się w głowie, najlepiej się położyć – po angielsku **lie down**. Uważaj na **lie**: to tak zwany homonim, czyli słowo, które brzmi i pisze się tak samo jak inne, ale ma zupełnie inne znaczenie – tak jak nasz „bal” (impreza) i „bal” (belka, z której buduje się dom z bali). **Lie** znaczy kłamać, a **lie down** – położyć się. Do tego dochodzi bardzo podobne **lay** – położyć coś. Omówmy je po kolei.

KŁAMAĆ, KŁAŚĆ SIĘ CZY KŁAŚĆ – LIE, LIE DOWN, LAY

LIE – KŁAMAĆ 🤥

Don't lie to me! – Nie okłamuj mnie!

Forma przeszła czasownika **to lie (to sb)** – kłamać jest regularna – dodajemy **d**:

He lied to me. – Okłamał mnie.

LIE DOWN – POŁOŻYĆ SIĘ 🛌

Lie down to czasownik frazowy – kłaść się, położyć się. W czasie przeszłym ma nieregularną formę **lay down**:

Lie down on the bed. – Połóż się na łóżku.

She lay down on the sand. – Położyła się na piasku.

I lay down in the shade. – Położyłem się w cieniu. /aɪ leɪ daʊn ɪn ðə ʃeɪd/

LAY – POŁOŻYĆ COŚ 🫳

Lay to osobny czasownik – kłaść, położyć coś. Jego forma przeszła to **laid**:

Lay your towel here. – Połóż tu ręcznik.

I laid my towel on the sand. – Położyłem ręcznik na piasku.

W powyższym kontekście najczęściej jednak użyje się dość uniwersalnego czasownika **put** – położyć, postawić:

Put your towel here. – Połóż tu ręcznik.

I put my towel on the sand. – Położyłem ręcznik na piasku.

LIE, LIE DOWN, LAY – ZESTAWIENIE 🔁

lie → lied – kłamać

lie down → lay down – położyć się

lay → laid – położyć coś

CO JESZCZE CI DOLEGA? 😣

I can't move my leg. – Nie mogę ruszyć nogą. /aɪ kɑːnt muːv maɪ leg/

Używając **have got** – mieć, powiemy też o bólu w klatce piersiowej, o pęcherzu i o czymś w oku:

I've got a pain in my chest. – Mam ból w klatce piersiowej. /aɪv gɒt ə peɪn ɪn maɪ tʃest/

I've got a blister on my heel. – Mam pęcherz na pięcie. /aɪv gɒt ə ˈblɪstər ɒn maɪ hiːl/

I've got something in my eye. – Coś mi wpadło do oka. /aɪv gɒt ˈsʌmθɪŋ ɪn maɪ aɪ/

dosł. Mam coś w moim oku.

O spuchniętej dłoni i zatkanych uszach powiemy dosłownie: „moja dłoń jest…”, „moje uszy są…”.

My hand is swollen. – Mam spuchniętą dłoń. /maɪ hænd ɪz ˈswəʊlən/

dosł. Moja dłoń jest spuchnięta.

My ears are blocked. – Mam zatkane uszy. /maɪ ɪəz ɑː blɒkt/

dosł. Moje uszy są zatkane.

U LEKARZA 👩‍⚕️

Słowo **broken** znasz jako stłuczony: **This glass is broken.** – Ta szklanka jest stłuczona. U lekarza **broken** znaczy złamany:

Is it broken? – Czy to złamanie? /ɪz ɪt ˈbrəʊkən/

dosł. Czy to jest złamane?

Broken pochodzi od czasownika **to break** – łamać:

Be careful, don't break it! – Uważaj, nie złam tego!

To czasownik nieregularny – w czasie przeszłym ma formę **broke**:

I broke my leg. – Złamałem nogę.

It's nothing serious. – To nic poważnego. /ɪts ˈnʌθɪŋ ˈsɪəriəs/

Put some ice on it. – Przyłóż do tego lód. /pʊt səm aɪs ɒn ɪt/

dosł. Połóż trochę lodu na to.

PODSUMOWANIE 📌

Po angielsku nie mówimy „uderzyłem się w głowę”, tylko „uderzyłem moją głowę”:

I hit my head. – Uderzyłem się w głowę.

I broke my arm. – Złamałem rękę.

Jako przymiotnik **hurt** znaczy ranny, a jako czasownik – boleć, w czasie przeszłym także zranić:

Are you hurt? – Nic ci się nie stało?

My back hurts. – Bolą mnie plecy.

I hurt my knee. – Zrobiłem sobie coś w kolano.

Trzy czasowniki, które łatwo pomylić:

lie → lied – kłamać

lie down → lay down – położyć się

lay → laid – położyć coś

Czasowniki nieregularne z tej lekcji, które w czasie przeszłym się nie zmieniają:

hit → hit, **cut → cut**, **hurt → hurt**

Czasownik, który Brytyjczycy i Amerykanie odmieniają inaczej:

burn → burnt albo **burned** (w USA zwykle **burned**)

Części ciała z tej lekcji:

head – głowa

neck – szyja, kark

back – plecy

chest – klatka piersiowa

arm – ręka

hand – dłoń

finger – palec

leg – noga

knee – kolano

ankle – kostka

foot – stopa

heel – pięta

eye – oko

ear – ucho

tongue – język

BRAWO TY 🥳 🚀 🙌